

פְּנִינִים נִפְלְאִים וּמְתוּקִים עַל הַפְּרָשָׁה

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן

מְתוּךְ הַסֵּפֶר הַמְּסֻלָּל "זֶרַע שְׁמִשׁוֹן" שֶׁחֲבָרוּ הַמְּקַבֵּל הָאֱלֹקִי הַקְּדוֹמֹן רַבֵּי שְׁמִשׁוֹן חַיִּים ב"ר נַחֲמָן מִיכָאֵל נַחְמָנִי זְכַר צְדִיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה. אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ שִׁילְמָדוֹ בְּסִפְרוֹ וְהִבְטִיחַ יִשׁוּעוֹת רַבּוֹת לַמְּקִימֵי בְּקִשְׁתּוֹ.

קַרְחַת שְׁפ"ג • גְּלִיוֹן 245

תּוֹרַת שְׁמִשׁוֹן

טַעַם נִפְלְאָ שְׂרָצָה מֹשֶׁה שֶׁקָּרַח וְעֵדְתוֹ יָמוּתוּ שְׁלֹא כְּדֶרֶךְ כָּל הָאָדָם

אִם כְּמוֹת כָּל הָאָדָם יִמְתוּן אֱלֹה וּפְקַדְתָּ כָּל הָאָדָם יִפְקַד עֲלֵיהֶם לֹא ה' שֶׁלְחָנִי וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפְצַתָּה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּבִלְעָה אֶתְּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׂאֵלָה וַיִּדְעֶתֶם כִּי נִאֲצוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת ה' (טז כט-ל): רַבְּנֵי הַזֶּרַע שְׁמִשׁוֹן זִלְה"ה מְפָרֵשׁ הַטַּעַם שֶׁלֹּא רָצָה מֹשֶׁה שְׁיִמּוּתוֹ כְּשֶׁאָר כָּל אָדָם שֶׁנִּעְשָׂה חוּלָה קֹדֶם שְׁמַת, לְפִי שֶׁהָיָה מִתְיָרָא שְׂמָא בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף יַעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה וְיִתְבַטַּל מִהֶם הַעֲנֵשׁ, וְאִז לֹא יִהְיֶה הוֹכְחָה שֶׁנִּבְּנָאתוֹ אִמַּת, וּמִמִּילָא הַיּוֹם אוֹ לְמַחֵר יִבּוֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וְיִתְרִיסוּ נִגְדוֹ. וְלִכְךָ אָמַר 'אִם כְּמוֹת כָּל הָאָדָם יִמְתוּן אֱלֹה וּפְקַדְתָּ כָּל הָאָדָם יִפְקַד' וְגו', שֶׁהִדְרִיךְ הוּא כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּנֵי אָדָם לְבַקֵּר אֶת הַחוּלָה אוֹמְרִים לוֹ שִׁיפְשִׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו וַיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, וְאִךָ עַל פִּי שֶׁקָּרַח חָטָא וְהַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים וְלֹא הָיָה מִן הָרְאוּי שֶׁתְּהִיָּה תְּשׁוּבָתוֹ מְקַבֵּלָת, וְאִם כֵּן לֹא הָיָה לוֹ לְחַשֵּׁשׁ מִכֶּף, זֶה אֵינּוּ, מִשּׁוּם שֶׁאִךָ עַל פִּי שְׂאִין מִסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינּוּ (אֲבוֹת ה' יח) כָּל הַמְּחֻטֵּיא אֶת הָרַבִּים אֵין מִסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מְכַל מְקוֹם אִם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה אֵי אֶפְשֵׁר שְׁלֹא לְקַבְּלָהּ.

וְכַפִּי שֶׁמְצִינּוּ בְּמִנְשָׁה שֶׁמִּלְאָכֶי הִשְׁרַת לֹא הָיוּ רוֹצִים שֶׁיִּקְבַּל הַקַּב"ה אֶת תְּשׁוּבָתוֹ, וְהָיוּ אוֹמְרִים לְפָנָי הַקַּב"ה 'חֲטָאִים תִּרְדֹּף רַעְה' כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בִּירוּשָׁלַיִם (סַנְהֶדְרִין נא), מְכַל מְקוֹם נִתְקַבַּל תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל מִנְשָׁה וְכַפִּי שֶׁאָמְרוּ חו"ל (שם) שֶׁהַקַּב"ה חָתַר לוֹ חֲתִירָה. וְכַדִּי שְׁלֹא יוֹכְלוּ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה רָצָה מֹשֶׁה שְׁלֹא יָמוּתוּ כְּדֶרֶךְ כָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁהֵם חוֹלִים קֹדֶם מִיתָתָם וּמִתְעוֹרְרִים לְשׁוּבָה בְּתְּשׁוּבָה, אֶלָּא בִּקֵּשׁ

שְׁיִמּוּתוֹ מִבְּלֵי שִׁיחִיָּה לָהֶם הַזְּדִמְנוּת לְשׁוּבָה בְּתְּשׁוּבָה. (זֶרַע שְׁמִשׁוֹן פֶּרֶשְׁתֵּינוּ סוּף אוֹת ו)

הַקַּב"ה מְדַקְדֵק עִם חֲסִידָיו כַּחוּט הַשְּׂעָרָה

'וַתֵּנוּ בָּהֶן אֵשׁ וְשִׁימוּ עֲלֵיהֶן קִטְרֵת לְפָנָי ה' מַחֵר, וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ רַב לְכֶם בְּנֵי לִוִּי' (טז ז): בְּגִמְרָא (סוּטָה, ב) דְּרָשׁוּ, רַב לְכֶם בְּנֵי לִוִּי, אָמַר רַבִּי לִוִּי, בְּרַב בְּשׂוֹר בְּרַב בְּשׂוּרוֹהוּ, בְּרַב בְּשׂוּרוֹהוּ, בְּרַב בְּשׂוּרוֹהוּ - רַב לָךְ. מְקֻשָּׁה רַבְּנֵי הַזֶּרַע שְׁמִשׁוֹן זִלְה"ה: לָמָּה נִחְשַׁב לְמֹשֶׁה מַעֲשֶׂה רַע מִה שֶׁאָמַר בְּמַחְלֶקֶת קַרְח "רַב לְכֶם בְּנֵי לִוִּי", הֲלֹא הֵם חָטְאוּ וְרְאוּי הָיָה לוֹ שִׁיּוּכִיחַ אוֹתָם?

וּמִבְּאֵר רַבְּנֵי הַזֶּרַע שְׁמִשׁוֹן זִלְה"ה עַל פִּי מַה שֶׁבָּאָר בְּסִפְרָא שֶׁ"ד בְּכּוֹנֵנַת אוֹמְרוֹ "רַב לְכֶם בְּנֵי לִוִּי", שֶׁאָמַר לָהֶם מֹשֶׁה, חָטָא גְּדוֹל הוּא לְכֶם בְּעַרְכְּכֶם, שְׂאֵתֶם נְלוִים עַל ה', וְהַקַּב"ה מְדַקְדֵק עִם חֲסִידָיו כַּחוּט הַשְּׂעָרָה. וְהַפְּנִינָה בְּדַבְרֵי מֹשֶׁה הִיא כֵּן: שֶׁאָמַר לָהֶם שֶׁהִטַּעַם שְׁנוֹת לָהֶם עֲצָה זֹאת הַקְּטָרֶת הַקְּטָרֶת, אִךָ שִׁיּוּדַע בְּוֹדָאֵי שְׁיִמּוּתוֹ בָּהּ, מִשּׁוּם שֶׁאֵתֶם כְּבָר חֲיִבִים מִיתָה מִגְּדֵל עַרְכְּכֶם שְׂאֵתֶם נְלוִים עַל ה' וְהַקַּב"ה מְדַקְדֵק עִמְכֶם כַּחוּט הַשְּׂעָרָה.

וּלְפִי זֶה מִתְפָּרֵשׁ יִפָּה כְּוִנַּת הַגְּמְרָא, שֶׁאָמַר הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה כְּפִי שְׂאֵתָה בְּשִׁרְתָּ לְבְנֵי לִוִּי עַל עֲנֻשָׁם בְּ- "רַב לְכֶם", שֶׁאָמַרְתָּ לָהֶם שֶׁהִיִּית שְׁהֵם חֲשׁוּבִים, הַקַּב"ה מְדַקְדֵק עִמְהֶם לְפִי עַרְכֶּם, כֶּף גַּם אֵתָה חָטָאת לְפִי עַרְכְּךָ, וְאִךָ שֶׁאֲצַל כָּל אָדָם לֹא הָיָה נִחְשָׁב הַדְּבָר לְחָטָא, לָךְ נִחְשָׁב הַדְּבָר חָטָא לְפִי עַרְכְּךָ שְׂאֵנִי מְדַקְדֵק עִם הַצְּדִיקִים כַּחוּט הַשְּׂעָרָה. (זֶרַע שְׁמִשׁוֹן' פֶּרֶשְׁתֵּנוּ אוֹת ה)

הוֹצֵאת הַגְּלִיוֹן וְהַפְּצַתוֹ לַע"נ

הָאִשָּׁה הַחֲשׁוּבָה הַמְּפֹרְסָמַת בְּמַעֲשֵׂיהָ הַטּוֹבִים וְטוֹב לָבֵב לְסִיעֵי לְחוּלָיִם וְנִדְכָאִים. הַרְבֵּתָה לְשַׁפּוֹךְ נִפְשָׁה בְּתַפִּילָה וְאֲמוּרֹת תְּהִלָּים

מַרְתָּ רַבְּקָה בְּתִיָּה בַת מוֹה"ר אַבִּיגְדוֹר ע"ה
נִלְבַּע ב' תַּמּוּז תשע"ח ת.נ.צ.ב.ה

תּוֹקֵדֶשׁ ע"י חַתָּנָה וְכַתֵּה הַרְה"ח רַבִּי זְלַמֵּן זְלוֹמֵן וְזוֹנְתוֹ עֵטִיל בְּרַכָּה וַיִּישׁ ה'י"ו

הוֹצֵאת הַגְּלִיוֹן וְהַפְּצַתוֹ לְזִכְרוֹת

לְבִרְכָה וְהַצֻּלָּחָה

דְּנִיאֵל אוֹרִי בֶן רִגִינָה מְלַכָּה

שִׁיחָה לְבִרְכָה וְהַצֻּלָּחָה סִיעֵתָא דְשִׁמְיָא בְּלִי גְבוּלָא וּמִדָּה בְּקִרְבּוֹ מוֹשֵׁ וּפְרַצְתָּ יָמָה וְקִדְמָה צַפּוּנָה וְנִגְבָּה

בְּרַכַת הַמַּחֲבֵר
מְתוּךְ הַקְּדָמָה הַסֵּפֶר

פניני שמשון

פנינים ורעיונות ככתבם וכלשונם

באור שנוי הלשון שדבברי קרח

ויקחלו על משה ועל אהרן ויאמרו אלהם רב לכם כי כל העדה כלם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' (במדבר טז, א). פֶּרַשׁ רש"י, אם לקחת אתה מלכות, לא היה לך לברר לאחיד כהנה, עכ"ל. יש לדקדק, למה לא נקט הכל בלשון אחד, דהינן, לא היה לך לתן לאחיד כהנה, דלקיחה ונתינה הכל ענין אחד הוא, ומהו לשון 'לברר' דנקט. אי נמי, היה יכול לומר, אם בררת אתה מלכות וכו'. ויש לומר, דיש חלוק בין המלכות והפקחה, שהמלכות, בן המלך, והנשיא, אם ראוי למלוכה, וממלא מקום אבותיו, בודאי שהוא קודם לכל אדם (עיין הוריות יא, ב), וכשאינו ראוי למלכות, אינו יורש כתר מלכות. ואם כן, יצדק בו לשון לקיחה, שמי שרוצה לזכות בו, צריך שיקחנו ויקננו במדות טובות ובמעשים טובים. אבל הכהנה, לעולם היא הולכת ומתגלגלת מאב לבנים, אפלו בלתי ראויים, וכיון שנברר ונבחר האב לכהנה, לא תזוז מזרעו לעולם, ומשום הכי כתב, לא היה לך לברר לאחיד כהנה. (אות ב)

המחזיק במחלקת מזלזל בצלם אלקים

ויקם משה וילך אל דתן ואבירם וילכו אחריו זקני ישראל (במדבר טז, כה). פרק י"א דסנהדרין (ק, א) ויקם משה וילך אל דתן ואבירם (במדבר טז, כה), אמר ריש לקיש, מכאן שאין מחזיקין במחלקת. דאמר רב, כל המחזיק במחלקת, עובר בלאו, שנאמר (שם יז, ה) 'ולא יהיה קנח וקעדתו כאשר דבר ה' וכו'. רב אשי אמר, ראוי להצטרע, כתיב הקא (שם) 'ביד משה לו', וכתיב התם (שמות ד, ו) 'ויאמר ה' לו עוד הבא נא ירך בחיקך', עכ"ל. וקשה, מה ענין צרעת עם המחלקת. ויש לומר, דהואיל שמי שמחזיק במחלקת מזלזל בכבוד שמים, ואינו חושש לצלם הקדוש שיש לו ולחברו, אם כן, מזה כנגד מדה, יסתלק מעליו הצלם הקדוש, וכמו שתרגם אונקלוס (ויקרא יד, ב), 'מצרע' - סגירו, ואמרו בזהר (תזרע מו, א), מאי סגירו, סגירו דכלא, שסגרו מעליו כל אורות הקדושה. ומשום הכי (ויקרא יג, מו) 'בדד ישב' מחוץ למחנה הקדוש, 'וסמא טמא יקרא' (שם פסוק מה), כי בהסתלק הקדושה, תחול השמא. (אות ח)

תורת חיים

פנינים מתורתו של האור החיים הקדוש
- הרה"ק רבי חיים בן עטר נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג

איך העז קרח להחצוף כנגד משה

ויקח קרח בן יצהר בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן: (טז, א)

מבאר רבנו האור החיים הקדוש זלה"ה, מה הביא את קרח לחלק על משה רבנו, ומנין עלה על דעת קרח לחלק על נביא נאמן אשר צדקה נבואתו, וקרח חכם גדול היה, ואיך נשתטה לעשות הדבר הזה הלא כל ישראל ירגמו אותו אבן?!

לזה אמר השעמים שלקח בדעתו לזבא לריב:

- א. בן יצהר - פרוש היותו בן יצהר שהוא גדול משני אחים הבאים אחריו בבני קהת, ואינם יכולין להחצוף פניהם כנגדו כי הוא גדול מהם.
- ב. בן קהת - הוא המעלה שבבני לוי שהיו נושאים קדש הקדשים.
- ג. בן לוי - שהוא שבט מעלה מכל ישראל, ואין שאר השבטים מקפחין אותו בדברו לפני משה, כי מעלה הוא מכל שאר השבטים, גם מפל בני לוי. ומחמת שלושה דברים אלו היה לו העזה לקום ולעשות ריב עם משה, והשב שלא יעשו לו ישראל דבר.

משה רבנו הראה להם גדל הכנעתו

ויקחלו על משה ועל אהרן ויאמרו אלהם רב לכם פי כל העדה כלם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' וישמע משה ויפל על פניו (טז, ג-ד):

האור החיים הקדוש זלה"ה מדקדק: למה הצרף לומר 'וישמע' אחר שאמר הכתוב 'ויאמרו אלהם' מדוע יעלה על הדעת לומר שלא ישמע. עוד צריך לדעת מה ענין נפילה שנפל משה כאן.

ומבאר האור החיים זלה"ה: כי לצד שהמלגלים לא גמרו גזרת המכון של הצעת הדברים ולא הספיקו לומר למשה את כל מה שהיה בלבם לומר, על כן הודיע הכתוב שמשה רבנו הבין תכלית הדברים הגם שלא פרשו את דבריהם ואת כוונתם לגמרי.

ואמרו 'ויפל' וגו' נגד מה שאמרו למשה שהוא ואהרן מתנשאים על קהל ה' וכללו בדבריהם את משה ואהרן, ולכך כנגד מה שנוגע למשה נפל על פניו להראות קצה האחרון של ההכנעה, ודמה נפשו כפער הארץ וכעבד המשתחוה לפני השררה. וכנגד גדלת אהרן אמר הכתוב 'וידבר אל קרח וגו' בקר וידע ה' את אשר לו, פרוש לא תצדיקו דברי בזה עד שתבחינו אם ממני יצאו הדברים אם מזה יצא הדבר.

